

בש"פ 8033/23 - עלי עוודאללה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8033/23

לפני: כבוד השופטת י' וילנר

העורר: עלי עוודאללה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים
(השופט י' מינטקביץ'), מיום 29.10.2023, במ"ת
47078-09-23

תאריך הישיבה: כ"ח בחשון, התשפ"ד (12.11.2023)

בשם העורר: עו"ד יעקב קמר

בשם המשיבה: עו"ד הדר פרנקל

החלטה

1. לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט י' מינטקביץ) במ"ת 47078-09-23 מיום 29.10.2023, שבגדרה הוחלט על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

רקע בתמצית

2. ביום 21.9.2023 הוגש נגד העורר כתב אישום, המייחס לו עבירה של ניסיון רצח לפי סעיף 1305(1) ועבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 7.8.2023 הסתובב בנו של

העורר, כשצינור בידו, ליד מחסן הבית שבו מתגוררים המתלונן ווליד - אביו של המתלונן (להלן בהתאמה: הבית ו-וליד). ליד לקח את הצינור מידי בנו של העורר וסילק אותו מהמקום. באותו היום, התקשר העורר אל וליד ואיים עליו. למחרת, הגיע העורר לבית, צעק וקילל את וליד ואת המתלונן, ובסופו של דבר - התנפל על המתלונן ודקר אותו בעוצמה, באמצעות סכין שאחז, שתי דקירות - בחוד הלב ובסרעפת - בכוונה להמיתו. כתוצאה מדקירות אלו, התמוטט המתלונן על הרצפה בעודו מדמם. כתוצאה מהדקירות, נזקק המתלונן להליך החייאה שבשלו נגרם לו שיתוק באחד ממיתרי הקול, לאשפוז ממושך ולניתוח שבו נכרת חלק מאונת ריאתו השמאלית. עוד יצוין, כי לאחר ביצוע המעשים הנ"ל, נמלט העורר מהזירה. מספר ניסיונות לעצרו על-ידי המשטרה לא צלחו, עד שלבסוף הסגיר העורר את עצמו למשטרה כחודש לאחר מכן.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים. בית המשפט המחוזי קבע, בין השאר, כי המשיבה הניחה תשתית ראייתית מבוססת למעשים המיוחסים לעורר. זאת, בהסתמך על הודעתו של המתלונן; עדויות מפלילות שנמסרו מפי עדים שונים, חלקם עדי ראייה למעשה התקיפה; ועל ראיות חפציות. אשר לטענת העורר כנגד מהימנות העדים - לנוכח סתירות ופערים בדברי העדים שעליהם הצביע - ציין בית המשפט המחוזי כי אין בסתירות הנ"ל כדי ללמד שהעדויות ימצאו כלא מהימנות בהליך העיקרי; כי "דרכו של עולם" היא שיימצאו פערים בין גרסאות שונות; וכי לפיכך, לא עלה בידי העורר להוכיח כי עניינו בא בגדר המקרים החריגים שבהם תיבחן מהימנות הראיות כבר בשלב המעצר. לבסוף, קבע בית המשפט המחוזי כי מתקיימות בעניינו של העורר עילות מעצר של מסוכנות וחשש לשיבוש והימלטות מהדין; כי עוצמתן של עילות המעצר האמורות, בנפרד ובוודאי במצטבר - מעידות על כך שלא מתקיימות הנסיבות המיוחדות המצדיקות את שחרור העורר לחלופת מעצר, ולפיכך, אין טעם בקבלת תסקיר מעצר בעניינו (להלן: תסקיר מעצר). לנוכח כל האמור, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים.

הערר דנן

4. מכאן הערר שלפניי, שבגדרו טוען העורר, בין היתר, כי שגה בית המשפט המחוזי בקביעתו כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו. העורר מעלה בהודעת הערר טענות כלליות שלפיהן, בית המשפט המחוזי ניתח את הראיות באופן שטחי, תוך שלא הביא בחשבון פגמים שעלו מהם - בפרט מעדותו של המתלונן, שלדידו לוקה בשינוי גרסאות, שכן בגרסה הראשונה ציין המתלונן שאינו זוכר מי פגע בו, ואילו בשנייה הפליל את העורר - המכרסמים במהימנות, וזאת, ללא הבאת פירוט נרחב לנטען.

לעניין מסוכנותו טוען העורר, כי הערכת המסוכנות בעניינו "לוקה בחסר"; כי לא קיימת תשתית מבוססת לעילת החשש להימלטות מהדין; כי היה על בית המשפט המחוזי להפנות אותו לקבלת תסקיר מעצר לשם בחינת חלופת מעצר, וכן לשקול את התמשכות ההליך לנוכח מצב החירום השורר במדינה. העורר הוסיף וטען בדיון שנערך לפניי, כי קיימים מחדלי חקירה בהתנהלות המשיבה אשר פוגמים במהימנות הראיות.

5. מנגד, המשיבה טוענת כי קיימות ראיות לכאורה למכביר לאשמו של העורר. לטענתה, לא עולות סתירות מהעדויות השונות אשר יש בהן כדי לפגוע במהימנות הראיות בשלב "לכאורי" זה. עוד מטעימה המשיבה כי שינויי הגרסה שבעדות המתלונן נובעים מהמצב הפיזי הקשה שבו היה נתון; כי קיימות בעניינו של העורר עילות מעצר מובהקות של מסוכנות וחשש להימלטות מהדין; כי הליך החקירה התנהל על-ידיה כיאות; וכי במקרה זה, ועל רקע מצב החירום

במדינה, אין טעם בהפניית העורר לקבלת תסקיר מעצר. אשר לטענת העורר ביחס להתמשכות ההליך עקב מצב החירום, המשיבה מציינת כי מדובר בהליך פשוט באופן יחסי שכן ישנם עשרים וארבעה עדים בלבד, אשר חלק ניכר מהם שוטרים ורופאים.

דין והכרעה

6. לאחר העיון בנימוקי הערר, שמיעת טענות הצדדים, ועיון בראיות, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

7. תנאי הכרחי למעצרו של נאשם עד תום ההליכים המשפטיים נגדו הוא קיומן של ראיות לכאורה להוכחת האישומים המיוחסים לו (ראו: סעיף 21(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים)). במסגרת בחינה זו, יבדוק בית המשפט אם קיים סיכוי סביר כי יש בראיות הלכאוריות כדי להביא, בבוא העת, ולאחר שמיעת כלל הראיות - להרשעת הנאשם. נקבע לא אחת, כי בשלב זה, בית המשפט לא יידרש להכרעה בדבר מהימנות העדים, אלא אם קיימות סתירות גלויות ומהותיות בחומר החקירה, המכרסמות באופן שורשי במשקל הראיות הלכאוריות (ראו, מני רבים: בש"פ 7923/19 אבו דיב נ' מדינת ישראל, פס' 13 (15.12.2019); בש"פ 1072/20 שחאדה נ' מדינת ישראל, פס' 13 (18.2.2020); בש"פ 946/23 הארן נ' מדינת ישראל, פס' 17 (13.2.2023)).

8. בענייננו, בית המשפט המחוזי בחן באופן מעמיק את חומר החקירה אשר הונח לפניו, ניתח היטב את גרסאות העדים, דן בפירוט בטענות בדבר הסתירות העולות מהחומר הראייתי, והגיע לכלל מסקנה כי לא נפל פגם מהותי במהימנות הראיות בשלב זה. אכן, המארג הראייתי מושתת במקרה זה על עדויות וראיות רבות, ביניהן על הודעתו של המתלונן שלפיה העורר הוא זה שדקר אותו, ושבה תיאר את המעשים המיוחסים לעורר; על הודעתו של בן דודו של המתלונן (שהינו גם אחיינו של העורר), שסיפר כי העורר איים על המתלונן וכי לאחר מכן, המתלונן נדקר והעורר נמלט מהמקום עם סכין מגואלת בדם; על עדותה של קרובת משפחה של העורר שראתה בידו סכין בסמוך לדקירה; על עדויות של עדי ראיה נוספים שראו את הקטטה בין המתלונן לבין העורר ואת פציעתו של המתלונן; ועל כתמי דם של העורר שנמצאו בחדר המדרגות ובגג של ביתו. אם כן, עולה באופן נהיר כי קיימות ראיות לכאורה למכביר שיש בהן כדי לבסס סיכוי סביר ביחס להוכחת אשמתו של העורר.

לפיכך, סבורני, כי אין בסתירות שעליהן הצביע העורר, כאמור, בתמצות ניכר - דוגמת הפער הקיים בין גרסאותיו של המתלונן - כדי להוות "סתירה מהותית", בעלת נפקות לעת הזו של שלב המעצר. כן, לא מצאתי כי יש בטענת העורר ביחס למחדלי החקירה, טענה שהועלתה לראשונה במהלך הדיון בערר - כדי להשליך על ההכרעה בדבר קיומן של ראיות לכאורה. ומכל מקום, אין מקומן של טענות אלו בשלב זה (ראו, למשל: בש"פ 4698/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פס' 30 (16.8.2020)).

9. לאור כל האמור, לא ראיתי להתערב במסקנתו של בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המעשים המיוחסים לעורר, וכי קיים סיכוי סביר כי יש בראיות לכאוריות אלה כדי להביא בסוף ההליך ולאחר שמיעת כלל הראיות - להרשעתו.

10. אשר לטענות העורר הנסובות על עילות המעצר, אציין כי העבירות המיוחסות לעורר מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית בעניינו (ראו: סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים), לצד מסוכנות אינהרנטית הנלמדת מהמעשים המיוחסים לעורר, הכוללים מעשי אלימות חמורה כלפי המתלונן, בכוונה להמיתו, תוך שימוש בנשק קר. לצד זאת, יש לשקול אף את עברו הפלילי של העורר, את הימלטותו מזירת התקיפה, והסתרתו מהמשטרה למשך כחודש ימים. בכל אלו, יש כדי להניח יסוד מוצק לקביעת בית המשפט המחוזי בנוגע למסוכנותו של העורר, המצדיקה את מעצרו מאחורי סורג ובריח.

11. העורר מוסיף וטוען כי היה על בית המשפט המחוזי להורות על עריכת תסקיר מעצר בעניינו, לשם בחינת חלופת מעצר. אולם, נקבע מלפנים כי תסקיר מעצר לא מוכר כזכות המוקנית לנאשם, ובית המשפט אינו חייב בכל עניין ועניין לפנות אל שירות המבחן (ראו, למשל: בש"פ 7504/10 חמודה נ' מדינת ישראל, פס' 11 (7.11.2010); בש"פ 3447/23 אלאמו נ' מדינת ישראל, פס' 10 (11.5.2023)). לא זו אף זו: עבירת הניסיון לרצח, שבה מואשם העורר, היא מאותן עבירות שבהן רק במקרים חריגים ניתן יהיה להסתפק בחלופת מעצר (ראו, למשל: בש"פ 2983/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פס' 10 (18.5.2020); בש"פ 6210/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פס' 9 (18.9.2022)). זאת, שכן, כידוע, אין תוחלת בפנייה "מצוות אנשים מלומדה" לשירות המבחן, במקרים שבהם סבור בית המשפט כי לא ניתן לאיין את מסוכנותו של העורר על דרך חלופת המעצר, כבעניינו (ראו, מני רבים: עניין אלאמו, פס' 10; בש"פ 5125/23 אבו עראר נ' מדינת ישראל, פס' 18 (17.7.2023)).

12. סוף דבר: שוכנעתי כי אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, י' בכסלו התשפ"ד (23.11.2023).

שׁוֹפֵט